

Ross-van Dorp

De heer **Van der Ham** (D66): Voorzitter. Er worden excuses gemaakt, er zijn afspraken, maar D66 vindt dat de NS zich aan de afspraken moeten houden. Nu gaan ze weer hun best doen, maar als zij dat niet doen, dan is het toch een goede sanctie om tegen de NS te zeggen: als u niet doet wat wij hebben afgesproken, betaalt u de kilometers taxivervoer. Dat is toch een deal sluiten en niet vrijblijvend excuses maken. Graag zie ik dan ook dat de staatssecretaris op die weg in het contact met de NS doorgaat en dit als ultieme sanctie in de achterzak te houdt. Dat zou mijn fractie in ieder geval zeer belangrijk vinden. Er komen verder bij de fractie van D66 zeer veel klachten binnen over Valys, bijvoorbeeld dat de pas te laat verstrekt wordt. De minister van VWS heeft ons tijdens het debat beloofd dat we goed op de hoogte gehouden zullen worden van de gang van zaken bij Valys. We horen ook veel klachten over sporters die te weinig kilometers overhouden. Kan de staatssecretaris ons op zeer korte termijn laten weten hoe op dit moment met de gebruikers gaat, zodat we meer inzicht hebben in de werking van het contract met Valys? We kunnen dan bij de Voorjaarsnota eventueel iets herstellen, wanneer daar extra geld voor nodig zou zijn.

Staatssecretaris **Ross-van Dorp**: Voorzitter. Ik ben er nog niet aan toe om te spreken over niet functioneren van het systeem en zoeken naar alternatieven. De minister heeft zich daarover zojuist zeer helder uitgesproken. We gaan kijken hoe het systeem wel goed kan werken. Wij hebben een evaluatiemoment afgesproken en zullen de Kamer uiteraard op de hoogte stellen. Het lijkt me goed om dat moment eerst af te wachten, want er moet een goede evaluatie plaats kunnen vinden om de Kamer fatsoenlijk op de hoogte te kunnen stellen.

De heer **Mosterd** (CDA): Voorzitter. De CDA-fractie heeft tijdens het debat het ketenmanagement tussen NS en Valys aan de orde gesteld en daarvoor extra middelen gevraagd. Het kabinet heeft dat toegezegd. Hoe staat het met de inspanningen om het ketenmanagement verder te verbeteren, zodat daardoor geen knelpunten ontstaan?

Staatssecretaris **Ross-van Dorp**:

Voorzitter. De minister en ik hebben helder aangegeven dat we, in geval het ketenmanagement niet adequaat genoeg functioneert of inspeelt op bijzondere behoeften, in overleg zullen treden met partijen om te kijken hoe het beter kan. Het ketenmanagement zal ook bij de evaluatie die wij aan de Kamer zullen doen toekomen, besproken worden. Het is onze inzet om het ketenmanagement goed te laten functioneren.

Mevrouw **Gerkena** (SP): Als de NS weigert mensen te vervoeren, staat u er dan garant voor dat dit niet van de kilometervergoeding afgaat van de gehandicapten?

Staatssecretaris **Ross-van Dorp**: Voorzitter. De vraag van mevrouw Gerkena is waarschijnlijk: staatssecretaris en minister, hoe zorgt u ervoor dat Valys en NS goed op elkaar aansluiten? Wat gaat u doen als de NS iets weigert? Ik wil op dit soort "als, dan"-vragen niet ingaan. Wij beperken ons tot de situatie zoals deze zich nu voordoet. NS heeft excuses aangeboden en gezegd de situatie te willen verbeteren. Valys heeft zijn werk kunnen doen. Ik ben op dit moment niet toe aan "als, dan"-discussies. Iedereen moet het werk doen waarvoor hij gevraagd is en waarvoor hij verantwoordelijk is. Wij gaan proberen dat zo goed mogelijk te regelen.

Mevrouw **Gerkena** (SP): Voorzitter. Ik stel een duidelijke vraag. Als de NS weigert mensen te vervoeren, gaat de staatssecretaris er dan voor zorgen dat de kosten niet van de kilometerprijs afgaan?

Staatssecretaris **Ross-van Dorp**: Voorzitter. De NS hoort deze mensen te vervoeren. Stel dat de uitkomst zou zijn dat de NS geen zin heeft om die mensen te vervoeren, dan kan de opdracht niet zijn dat we dat dan maar van de kilometerprijs moeten afhalen. We gaan zorgen dat iedereen zich houdt aan wat hij doen moet. Dit is hoop ik een incident. Het mag niet meer voorkomen. Het moet vanaf dit moment goed geregeld worden. Ik ben niet van plan om concessies te doen aan weigerachtigheid en ook niet om dat op te lossen door een ander budget aan te spreken. Wij gaan doen wat afgesproken is en wij gaan kijken

hoe wij partijen daaraan kunnen houden.

Vragen van het lid Smits aan de staatssecretaris van Volksgezondheid, Welzijn en Sport over de **in de praktijk gebleken stagnatie in de realisatie van zorg voor duizenden gehandicapten op de wachtlijsten**.

□

Mevrouw **Smits** (PvdA): Voorzitter. De Partij van de Arbeid ontvangt signalen over stagnatie in de zorg, vooral de zorg voor ouderen, gehandicapten en psychiatrische patiënten. Zorgaanbieders melden ons dat zij nieuwe klanten niet meer mogen helpen. Zij moeten mensen die geïndiceerd zijn voor zorg, afwijzen en op wachtlijsten zetten. Er zijn zelfs instellingen die laten weten dat zij moeten inkrimpen. Hoewel zij al jarenlang extra productieafspraken hebben gemaakt, wil het zorgkantoor die niet omzetten in reguliere productie. Zij krijgen niet langer een vergoeding daarvoor en moeten als gevolg daarvan bewust plaatsen onvervuld laten en bedden leeg laten staan. Een voorbeeld hiervan is in het Else van der Laanhuys in Drenthe. De reden is dat het zorgkantoor weigert te betalen voor de extra productieafspraken, de extramurale zorg en soms zelfs voor bouwinitiatieven die lang geleden zijn voorbereid en waarover afspraken zijn gemaakt, maar niet waren omgezet in formele afspraken.

Brancheorganisaties schetsen ons hetzelfde beeld van stagnatie en zelfs van terugloop in de productie. Het is allemaal het gevolg van de productiestop die de staatssecretaris ons een aantal weken geleden meldde. In het debat dat wij daarover hebben gevoerd, was sprake van onderbesteding in sommige sectoren. De staatssecretaris zei echter dat wij ons geen zorgen moesten maken. Zij zei vrijdag op de radio dat zij nog wat extra geld achter de hand had. Er was weliswaar sprake van een noodstop, maar bij onderbesteding mocht worden geschoven. Er was regionaal overleg mogelijk tussen zorgaanbieders en zorgkantoren. Het geld zou zo worden uitgesmeerd dat iedereen uiteindelijk toch kon worden geholpen. De staatssecretaris verwachtte dan ook dat er geen problemen zouden ontstaan.

Smits

Ik heb zelf een kleine steekproef uitgevoerd. Ik heb gezocht bij Else van der Laan, Trimaran en Vizier. Ik heb niet alleen de zorgaanbieders gebeld, maar ook het zorgkantoor en het CTG. Drie partijen bevestigen het geschetste beeld: zij moeten inkrimpen en kunnen mensen niet helpen, wachtlijsten groeien, mensen die zijn geïndiceerd, melden zich, maar de zorgaanbieders zeggen hun geen zorg te mogen leveren en zelfs bedden leeg te laten staan. De wachtlijst bij de genoemde drie instellingen loopt op tot 200. Het zijn slechts drie van een paar honderd zorginstellingen. Het beeld is dus beperkt, maar de trend is dezelfde.

Het Centraal orgaan tarieven gezondheidszorg heeft dat beeld bevestigd en geeft aan dat zorgkantoren niet mogen schuiven, omdat de contracten al gesloten zijn met alle zorgaanbieders.

Erkent de staatssecretaris dat er juridische problemen zijn?

Erkent de staatssecretaris dat zij leiden tot stagnatie bij de productie die al lang geleden was voorbereid en slechts wachtte op realisering?

Weet de staatssecretaris dat mensen weer op de wachtlijst worden gezet, hoewel zij dringend zorg nodig hebben?

Waarom wil het CTG de wooninitiatieven waarvoor geen vergunning van het college Bouw vereist is, niet langer door laten gaan? Er wordt een dikke streep gehaald door deze initiatieven.

Welk initiatief neemt de staatssecretaris om de stagnatie en de krimp te doorbreken? Is er overleg met zorgkantoren? Is er overleg met het CTG en de brancheorganisaties over de onaanvaardbare situaties die kunnen ontstaan?

□

Staatssecretaris Ross-van Dorp: Voorzitter. Ik heb geen productiestop afgekondigd. Ik ga ervan uit dat de contracten die zijn gesloten voor een bedrag van 19,7 mld euro, en dat is het hele jaarbudget inclusief de extra groeimiddelen, bedoeld zijn voor productie die lang geleden is voorbereid en nu gerealiseerd moet worden. Iedere zorgaanbieder zal zoals gebruikelijk contracteren in de eerste paar maanden van het jaar om niet alleen in die eerste maanden, maar het hele jaar door zorg te kunnen leveren.

Het is ook mogelijk dat er geen zorg geleverd wordt, omdat men bijvoorbeeld niet op de hoogte is van de mogelijkheden. Ik ben op dit moment in overleg met zorgkantoren om zorgaanbieders zo goed mogelijk duidelijk te maken wat allemaal wel mogelijk is, bijvoorbeeld als er gebouwd is. Als er een nieuw gebouw staat, moet dat gebruikt kunnen worden voor extra mensen die zorg willen ontvangen.

Als zich toch problemen voordoen, dan moet de bewuste instelling precies kunnen aantonen, wat de reden daarvan is.

De voorzitter: Mag ik de leden in de wandelgangen nogmaals verzoeken wat zachter te spreken? Er wordt hier vergaderd. Misschien wilt u daarvan wel deelgenoot zijn.

Staatssecretaris Ross-van Dorp: Het lijkt mij tamelijk onwaarschijnlijk dat zich reeds problemen voordoen. Wij verkeren pas in de eerste maanden van het jaar. Het gehele bedrag dat dit jaar beschikbaar is voor de zorg is reeds "opgecontracteerd". Als zich toch al problemen voordoen, moeten instellingen zich tot de zorgkantoren wenden. Dan kan bezien worden wat er nog mogelijk is in de regio. Bij buitengewoon bijzondere problemen sta ik garant voor het zoeken naar oplossingen. Het kan immers zijn dat zich in een bepaalde regio aan het einde van het jaar knelpunten voordoen die moeilijk of niet opgelost kunnen worden. Dat is niet nieuw. Ik hoor het altijd graag als zich nieuwe zaken voordoen. Ik zal daarover zeker aan de bel trekken bij het betrokken zorgkantoor. Dat is immers de spil in de regio. Stagnatie en krimp moeten op dit moment doorbroken worden. Daarvan kan immers nauwelijks sprake zijn als er in dit land 19,7 mld is uitgekeerd aan de zorginstellingen. Daar moet toch alle gewenste zorg van geleverd kunnen worden?

Mevrouw Smits (PvdA): Ik vind het positief dat de staatssecretaris zegt dat wij stagnatie en krimp moeten tegengaan. Weet de staatssecretaris echter niet dat de zorgkantoren en de zorgaanbieders de afgelopen week al hebben overlegd? De zorgkantoren hebben in de door mij genoemde gevallen gezegd dat het niet meer mag. De zorgaanbieder levert al enkele jaren extra productie. Het zorgkantoor heeft dat nooit omgezet

in vaste afspraken. Het zorgkantoor zegt het nu niet meer te mogen financieren. Het concrete gevolg is dat deze instelling met een financieel tekort wordt geconfronteerd en dus bedden leeg laat staan als die leegkomen. Dat is krimp. Er is geen overleg mogelijk. Het zorgkantoor zegt in dit geval, net als in de twee andere gevallen, niet te mogen financieren. Zij zeggen geen toestemming te krijgen. Zij kunnen ook niet onderhandelen met andere zorgaanbieders vanwege de juridische contracten. De staatssecretaris lijkt deze stand van zaken te accepteren. Er zal dus maandenlang niets gebeuren. Aan het einde van het jaar zullen de wachtlijsten dus langer zijn geworden. De nieuwe patiënten worden immers afgewezen. Hier en daar zal er sprake zijn van krimp. Wat gaat de staatssecretaris doen om de knelpunten die zich nu reeds voordoen te verhelpen?

Staatssecretaris Ross-van Dorp: Ik zeg toe naar onduidelijke situaties te zullen kijken als die zich voordoen. Het bedoelde overleg heeft inderdaad plaatsgevonden. Mij is echter niet gebleken dat er onoplosbare situaties zijn. Ik zal dat nog eens bekijken. Er is reeds voor 19,7 mld aan de zorgaanbieders uitgekeerd. Het kan zijn dat er juridische problemen zijn die het uitwisselen van gecontracteerde zorgproductie op dit moment bemoeilijken. In eerste instantie moeten wij ons dus richten op het opruimen van de juridische problematiek. Ik zal dat doen met het CTG. Ik heb hier enkele ambities gesteld: zorgproductie leveren, zo veel mogelijk in de regio en van het voor dit jaar beschikbare geld. Dat moeten wij dan ook realiseren. Ik zal ervoor zorgen dat er door de knelpunten geen nodeloze stagnatie of krimp optreedt. De ambitie is om al het geld dat dit jaar beschikbaar is op een juiste wijze aan te wenden. Het bevreedt mij overigens als zorgaanbieders geen contracten hebben gehad met zorgkantoren en zij als gevolg daarvan reeds op dit moment in de problemen komen met de zorgproductie. Dat vind ik heel vreemd. Ik zal mij nader laten informeren. Misschien dat het helderheid kan brengen. Ik vind het in ieder geval geen aansprekende praktijk.

Mevrouw Smits (PvdA): Het is mij niet duidelijk of de staatssecretaris

Ross-van Dorp

van mij verlangt dat ik mijn informatie over de knelpunten overleg. Of gaat zij zelf overleg voeren en de Kamer daarover informeren? Ik heb begrepen dat overleg met het CTG plaatsvindt. Dan wil ik daarover ook wat horen in de Kamer. Als de staatssecretaris iets van mij verwacht, ga ik verder aan het werk.

Staatssecretaris **Ross-van Dorp**: Ik ga aan het werk. Als mevrouw Smits de behoefte heeft om mij de gegevens te zenden die zij heeft, stel ik dat uiteraard op prijs. Ik zal de Kamer informeren hoe het zit met de knelpunten die wij tegenkomen en hoe wij die denken op te lossen. Ik zal dat begin juni doen per brief.

Mevrouw **Van Miltenburg** (VVD): De staatssecretaris zegt dat het haar bevreemdt dat er blijkbaar aanbieders zijn die geen contracten hebben. Volgens mij is dat juist de meest pure vorm van boter bij de vis: als er productie is geweest, kun je een rekening sturen. Ik heb begrepen dat het zo is geregeld bij het zorgkantoor in Zwolle. Dit betekent dat er in die regio geen extra productie kan worden gedraaid boven wat er vorig jaar is gedraaid. In het spoeddebat over dit onderwerp heeft mijn fractie haar zorgen erover geuit dat de goeden, degenen die terughoudend zijn geweest met het maken van afspraken, moeten lijden onder de kwaden, mensen die met voorbedachten rade heel hoge productieafspraken hebben gemaakt. Heeft de staatssecretaris al inzicht in hoe dat is verdeeld over het land? Wellicht moet zij in dat licht eerder ingrijpen dan in oktober. Hierop heeft zij nog geen helder antwoord gegeven.

Staatssecretaris **Ross-van Dorp**: Mevrouw Van Miltenburg wijst op de regio Zwolle. Als daar de omzet van vorig jaar is uitgekeerd aan de zorgaanbieders, beschikt men op dit moment over een substantieel bedrag. Ik kan mij niet voorstellen dat dit nu al tekortschiet. Verder heb ik op dit moment nog onvoldoende inzicht in de zorgproductie die wordt gedraaid. Het zal nog moeten blijken of de 19,7 mld euro \pm dit is inclusief de groei \pm toereikend is voor dit jaar, maar daar ga ik wel van uit. Van sommige zorgaanbieders hoor ik dat zij minder produceren dan zij hadden verwacht. Andere aanbieders zullen

iets meer produceren. Mijn ambitie is om dat waarnodig aan het einde van het jaar te middelen en dit per zorgregio uit te wisselen. Ik kan mij echter niet voorstellen dat zich op dit moment al problemen voordoen in de regio Zwolle, maar zoals is toegezegd, zal ik daarnaar kijken. In mijn brief van juni zal ik de Kamer over mijn bevindingen berichten.

Mevrouw **Kant** (SP): Al dat technische gepraat over hoe het moet, over knelpunten en oplossingen en over rond de tafel gaan zitten, vind ik buitengewoon boeiend en interessant. Feit is echter dat deze staatssecretaris bij de AWBZ, dús bij de gehandicaptenzorg en de ouderenzorg, de kraan voor de rest van dit jaar heeft dichtgedraaid. Ik heb vooral interesse in: welke gevolgen mag dat hebben? Kan de staatssecretaris hier vandaag de garantie geven dat alle initiatieven om wachtlijsten weg te werken voor mensen die echt zorg nodig hebben, dit jaar gewoon doorgang vinden?

Staatssecretaris **Ross-van Dorp**: Dit is niet de staatssecretaris die de kraan heeft dichtgedraaid maar een staatssecretaris die extra in de zorg heeft geïnvesteerd en zo hoopt op termijn de zorg veilig te stellen voor mensen die verpleeghuiszorg, psychiatrische zorg en zware zorg voor gehandicapten nodig hebben! Die staatssecretaris staat hier! Ik ben niet van plan om hier alvast mijn overschrijdingen aan te kondigen, die aan het einde van het jaar zouden zorgen voor een verhoging van de eigen bijdrage of een pakketverkleining. Wij hebben geraamd, dit jaar bijna 20 mld euro aan zorg te besteden; dit is uitgekeerd aan de zorgaanbieders. Ik ga niet nu hier al veronderstellen dat dit te weinig is. Als aan het einde van het jaar blijkt dat er knelpunten zijn, zal ik \pm zoals ik heb toegezegd \pm daarvoor extra middelen uittrekken. Daarmee kondig ik eigenlijk al overschrijdingen aan. Dat is niet leuk om te doen maar ik doe het toch, zodat deze mensen van zorg worden voorzien. Ik ga niet akkoord met wat mevrouw Kant suggereert, met de wijze waarop zij mij neerzet! Het is in de huidige economische situatie al moeilijk genoeg om de zorg voor deze mensen veilig te stellen.

Mevrouw **Kant** (SP): Voorzitter. Ik had nog een vraag gesteld.

De **voorzitter**: Nee, nee...

Mevrouw **Kant** (SP): Ik stoor mij aan de opstelling van de staatssecretaris tijdens dit vragenuur. Zij moet gewoon vragen beantwoorden! Mijn vraag was of zij kan garanderen dat initiatieven om wachtlijsten weg te werken, worden gehonoreerd. Een gewone vraag, waarop zij gewoon ja of nee kan antwoorden.

De **voorzitter**: De staatssecretaris gaat over haar eigen antwoord.

Mevrouw **Kant** (SP): Er is geen antwoord.

De **voorzitter**: Bovendien heb ik u het woord niet gegeven. Het woord is aan mevrouw Tonkens.

Mevrouw **Tonkens** (GroenLinks): De staatssecretaris heeft zojuist gezegd dat zij zich garant stelt voor oplossingen als er problemen zijn. Dat is mooi. Welke garanties geeft zij dan? Wat gaat zij doen? Mevrouw Smits heeft zonet duidelijk aangegeven dat er al oplossingen zijn. Er zijn instellingen met vergevorderde productieplannen waar nog net geen handtekening onder stond. Deze kunnen nu niet worden uitgevoerd, waardoor er weer lange wachtlijsten ontstaan. Wat gaat de staatssecretaris daar nú aan doen?

Staatssecretaris **Ross-van Dorp**: Het initiatief om wachtlijsten weg te werken is door het kabinet al genomen toen het aantrad. Daarvoor is namelijk extra geld ingezet. Dat is dus inbegrepen in de 19,7 mld euro die op dit moment is uitgekeerd. Op het moment dat mocht blijken dat een zorginstelling door omstandigheden niet tijdig heeft gecontracteerd en is achtergebleven, ben ik graag bereid om met zorgkantoren en het CTG naar die knelpunten te kijken. Zeker op dit moment moeten die knelpunten zijn op te lossen. Er gaat bijna 20 mld. om in zorg, waarvoor nog niet geleverd kan zijn, omdat dit bedrag is bedoeld voor het hele jaar. Als het dus nodig is om met die gelden te schuiven, zal ik alles in het werk stellen om dat mogelijk te maken, zodat het geld goed wordt besteed en er geen wachtlijsten zullen ontstaan.